

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)

19 березня 2025 р

м. Київ

УДК _613+574]:061.3

Головний редактор: Омельчук С.Т. член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор

Заступник головного редактора: Гринзовський А.М. д.мед.н., професор, Вавріневич О.П. д.мед.н., професор.

Технічний редактор: доцент кафедри гігієни та екології НМУ імені О.О. Богомольця к. мед. н., доцент Кондратюк М.В.

Редакційна колегія:

БАРДОВ В.Г. – член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор;

ГАРКАВИЙ С.І. – д.мед.н., професор;

ГРУЗЄВА Т.С. – д.мед.н., професор;

ПЕТРУСЕВИЧ Т.В. – к.мед.н., доцент;

КОРШУН М.М. – д.мед.н., професор;

ШИРОБОКОВ В.П. – академік НАН та НАМН України, д.мед.н., професор;

ЯВОРОВСЬКИЙ О.П. – академік НАМН України, д.мед.н., професор.

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 19 березня 2025 р.) / за загальною редакцією член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука. – К., 2025. – 298 с.

У матеріалах науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 19 березня 2025 р.) відображено актуальні питання гігієни, екології та громадського здоров'я: вплив довкілля на здоров'я людини, профілактику й лікування захворювань, епідеміологічні виклики, безпеку харчових продуктів, умови праці та медичного забезпечення у воєнних умовах. Основний акцент – міждисциплінарні зв'язки екології й профілактичної медицини, що має на меті: гармонізувати науково-дослідну діяльність у межах «Єдиного здоров'я» з політиками ЄС, готувати фахівців і сприяти післявоєнному відновленню України.

УДК _613+574]:061.3

У разі повного або часткового використання матеріалів збірника посилання обов'язкове

Оргкомітет конференції вважав за доцільне залишити авторські тексти без змін

© НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О.Богомольця

ЩОДО КЛАСИФІКАЦІЇ ВІДХОДІВ, ЯКІ МОЖУТЬ МІСТИТИ ЕНДОКРИННІ ДИЗРАПТОРИ

Сноз С.В.¹, Пельо І.М.²

¹ДП «Науковий центр превентивної токсикології, харчової та хімічної безпеки імені академіка Л.І. Медведя Міністерства охорони здоров'я України»,

²Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

Згідно із Законом України «Про управління відходами» відходи поділяють на небезпечні відходи та відходи, що не є небезпечними.

Небезпечні відходи це відходи, що мають одну чи більше властивостей, які роблять їх небезпечними.

Перелік властивостей, що роблять відходи небезпечними, наведений в Законі України «Про управління відходами»: НВ 1 Вибухонебезпечність; НВ 2 Окисна здатність; НВ 3 Легкозаймистість; НВ 4 Подразнювальна здатність; НВ5 Вибіркова токсичність для окремих органів-мішеней (ВТОМ)/Токсичність при аспірації; НВ 6 Гостра токсичність; НВ 7 Канцерогенність; НВ 8 Корозивність; НВ 9 Інфекційність; НВ 10 Токсичність для репродуктивної системи; НВ 11 Мутагенність; НВ 12 Здатність виділяти гостротоксичний газ; НВ 13 Сенсibilізуюча здатність; НВ 14 Екотоксичність; НВ 15 Відходи, здатні виявляти небезпечні властивості, зазначені вище, але не класифіковані за такими властивостями.

В той же час у переліку небезпечних властивостей немає властивості, яка б відображала вплив речовин, які є ендокринними дизрапторами. Згідно з Технічним регламентом класифікації небезпечності, маркування та пакування хімічної продукції (затв. Постановою КМУ від 10 травня 2024 р. №539) «руйнівник ендокринної системи (ендокринний дизраптор)» - хімічна речовина або суміш, яка змінює одну чи декілька функцій ендокринної системи, внаслідок чого, викликає негативні ефекти в організмі, який був підданий впливу, його потомстві, популяціях або субпопуляціях. Ендокринні дизраптори класифікують

за EUN380 (Може спричинити руйнування ендокринної системи у людини) та H381 (Імовірно спричиняє руйнування ендокринної системи у людини).

В більшості випадків ендокринні дизраптори проявляють і репродуктивну токсичність. Така добре вивчена сполука як бісфенол А проявляє властивість H360F (може негативно вплинути на фертильність), а дибутилфталат – властивість H360Df (імовірно впливає на фертильність та може завдати шкоди ненародженій дитині). І наявність цих сполук у відходах дозволяє класифікувати відходи як небезпечні за властивістю HB 10 Токсичність для репродуктивної системи.

В той же час, гербіцид Asulam, який був однією з перших оцінених діючих речовин European Food Safety Authority (EFSA) за критеріями встановленими для ендокринних дизрапторів, не проявляє репродуктивної токсичності. Згідно з висновками EFSA Asulam може викликати ендокринні порушення, які проявляються у вигляді гіпертрофії/гіперплазії фолікулярних клітин щитоподібної залози і збільшенням її маси та ініціюються інгібуванням пероксидази щитоподібної залози. Тому використання критерію репродуктивної токсичності є можливим не для всіх ендокринних дизрапторів.

Таким чином, питання щодо класифікації відходів за впливом на ендокринну систему потребує детального обговорення науковою спільнотою та прийняття відповідних управлінських рішень.

ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ КОНВЕЄРІВ (PIPELINES) ТА ІННОВАЦІЙНИХ АНТИБІОТИКІВ НА 2024 РІК

Соколовська О.О., Глушко-Маківська А.П.

Національний медичний університет імені О.О.Богомольця

Актуальність. Проблема зростання резистентності до антимікробних препаратів (antimicrobial resistance, AMR) визнана глобальною надзвичайною ситуацією в галузі охорони здоров'я, яка вимагає узгоджених зусиль усіх зацікавлених сторін. Існують прогнози, за якими кількість смертей,